

Brussel, 30 januari 2026
(OR. en)

5835/26

COHOM 27
CONUN 14
COPS 70
COASI 26
COAFR 29
CFSP/PESC 147
DEVGEN 16
MAMA 25

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de VN-
mensenrechtenfora in 2026

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de VN-mensenrechtenfora in 2026, die de Raad tijdens zijn 4151e zitting, op 29 januari 2026, heeft goedgekeurd.

**CONCLUSIES OVER DE PRIORITEITEN VAN DE EU IN DE VN-
MENSENRECHTENFORA IN 2026**

1. **Mensenrechten** zijn universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en onderling verweven, of het nu gaat om burgerlijke, culturele, economische, politieke of sociale rechten. Ze zijn essentieel voor de menselijke waardigheid, gelijkheid, democratie, de rechtsstaat, vrede en duurzame ontwikkeling. Vrede en welvaart, vrijheid en veiligheid, en de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de Agenda 2030 gaan hand in hand met de eerbiediging van de rechtsstaat en de mensenrechten. Het internationaal recht vormt de basis voor vrede, gerechtigheid, vrije handel en geschillenbeslechting.
2. De Europese Unie herbevestigt haar onwrikbare inzet voor de **universele eerbiediging, bescherming en toepassing van de mensenrechten** voor iedereen, overal. De EU zal het universele karakter van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat standvastig blijven verdedigen. De actieve bevordering en bescherming van deze universele normen, ook in het kader van ons externe optreden, is in het belang van de Europese Unie, haar lidstaten en haar burgers. De EU zal haar principiële benadering om de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat in een snel veranderende wereld doeltreffend te beschermen en te bevorderen op een responsieve manier toepassen.
3. Als Unie die gebaseerd is op internationale samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, druist de huidige brede aanval op de op regels gebaseerde **internationale orde**, de mensenrechten, de internationaal overeengekomen normen en de instellingen die wij hebben opgericht om deze te handhaven, in tegen de strategische belangen van de EU. Gezamenlijk overeengekomen regels en doeltreffende en inclusieve **multilaterale instellingen**, met de Verenigde Naties als spil, zijn de beste manier om vrede, veiligheid, mensenrechten, welvaart en duurzame ontwikkeling voor iedereen te waarborgen. De EU zal een krachtig standpunt blijven innemen en een voortrekkersrol blijven spelen bij het handhaven en bevorderen van de naleving van het internationaal recht en de mensenrechten, gebruikmakend van haar eenheid om regio-overschrijdende partnerschappen te bevorderen die wereldwijde normen en vrede versterken. Wij zullen in het kader van multilaterale fora elke gelegenheid aangrijpen om onderdrukking van de mensenrechten tegen te gaan.

4. De EU zal blijven **samenwerken met alle regio's in de wereld** en de partnerschappen met landen in alle regio's blijven intensiveren. Het blijft bijzonder belangrijk om de samenwerking op het gebied van de mensenrechten te verdiepen en te verbreden, ook met andere dan de traditionele gelijkgestemde partners, en als bruggenbouwer op te treden. De EU zal een voorspelbare en betrouwbare partner blijven voor landen over de hele wereld.
5. De EU zal alle staten blijven verzoeken ten volle samen te werken met en zich constructief op te stellen ten opzichte van het **mensenrechtenstelsel van de VN**. In dit jaar van het 20-jarige bestaan van de **VN-Mensenrechtenraad** is het van essentieel belang de rol ervan als belangrijk forum voor dialoog, samenwerking en actie op het gebied van de mensenrechten te bevestigen en zijn status en synergieën met de werkzaamheden van andere VN-organen, met name de Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN), te versterken.
6. Een **robuust en doeltreffend mensenrechtenstelsel van de VN** vereist dat het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten onafhankelijk en met voldoende middelen kan functioneren. De EU zal alle staten blijven verzoeken de VN en haar mechanismen voor toezicht op de mensenrechten onvoorwaardelijk en ongehinderd toegang tot hun grondgebied te verlenen, de speciale procedures van de VN en andere mensenrechtenmechanismen van de VN permanent uit te nodigen en hun landbezoeken mogelijk te maken. De EU zal opnieuw haar onwrikbare steun uitspreken voor de **universele periodieke doorlichting**, een hoeksteen van het mensenrechtenstelsel van de VN, en zal alle staten verzoeken hieraan te blijven deelnemen. De EU onderstreept de essentiële rol, de onafhankelijkheid en de integriteit van de mandaathouders van de speciale procedures van de VN.
7. **Alle drie de pijlers van de VN** zijn even belangrijk en versterken elkaar als basis van het VN-systeem. De VN speelt een cruciale normbepalende rol, terwijl alle VN-organen en entiteiten een mensenrechtenperspectief in hun activiteiten zouden moeten integreren. Het **VN80-initiatief** biedt een kans om de VN te versterken en in staat te stellen resultaten te boeken met betrekking tot de drie pijlers, aangezien de impact ervan bijzonder belangrijk is op het vlak van de mensenrechten. De EU zal erop blijven toezien dat het VN80-hervormingsproces geen onevenredige gevolgen heeft voor de mensenrechtenpijler, en zal bijzondere aandacht blijven besteden aan de adequate, voorspelbare, verhoogde en duurzame **financiering** ervan, rekening houdend met het feit dat deze pijler reeds structureel ondergefinancierd is en bijzonder zwaar wordt getroffen door de liquiditeitscrisis. De EU zal alle staten blijven verzoeken hun financiële verplichtingen na te komen en de door hen verschuldigde bedragen volledig en tijdig te betalen.

8. De lopende inspanningen op het vlak van **rationalisering en efficiëntie** in de Mensenrechtenraad en de Derde Commissie van de AVVN bieden de gelegenheid om de focus, de doeltreffendheid en het effect van deze fora en de mandaten die zij creëren, te versterken, alsook om de samenwerking tussen de Mensenrechtenraad en de Derde Commissie te versterken teneinde overlappings te verminderen en dubbel werk te voorkomen. De EU verzoekt alle staten om zich in een geest van oprechte samenwerking bij deze inspanningen aan te sluiten teneinde de kerntaken van die organisaties in stand te houden.
9. Om de mensenrechten te eerbiedigen, te beschermen en na te leven en duurzame vrede en veiligheid te waarborgen, moeten verder inspanningen geleverd worden om **een einde te maken aan straffeloosheid en ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd** voor alle schendingen en misbruiken van het internationaal recht, met inbegrip van het **internationaal recht inzake de mensenrechten** en het **internationaal humanitair recht**, ongeacht waar deze plaatsvinden. Verantwoordingsplicht is van cruciaal belang voor de duurzame oplossing van conflicten. De EU zal samen met haar partners in de hele wereld steun blijven verlenen aan de speciale procedures van de VN, mandaathouders en andere onafhankelijke onderzoeken naar schendingen en misbruiken van de mensenrechten en schendingen van het internationaal humanitair recht, met inbegrip van schendingen die als internationaal misdrijf kunnen worden aangemerkt.
10. De EU zal opnieuw haar onwrikbare steun betuigen aan het internationale strafrechtstelsel en met name aan het **Internationaal Strafhof (ICC)**, en zal zich ervoor blijven inzetten het Statuut van Rome te handhaven en de onafhankelijkheid en integriteit van het ICC te vrijwaren. De EU herinnert eraan dat onder het Statuut van Rome vallende misdrijven, die een bedreiging vormen voor de vrede, de veiligheid en het welzijn van de wereld, niet ongestraft mogen blijven. Om het ICC in staat te stellen zijn mandaat te vervullen, moeten de staten die partij zijn, in overeenstemming met de bepalingen van het Statuut van Rome, volledige medewerking verlenen aan het ICC bij het onderzoek naar en de vervolging van misdrijven die onder de jurisdictie van het ICC vallen. De EU voert sedert lang een robuust beleid ter ondersteuning van het ICC. De EU moedigt een dialoog aan tussen de staten die partij zijn en de staten die geen partij zijn, met volledige inachtneming van het internationaal recht en het Statuut van Rome, om ervoor te zorgen dat het Strafhof een doeltreffend en onafhankelijk rechtsorgaan blijft. De EU zal aanvallen of bedreigingen tegen het Hof, de gekozen overheidsfunctionarissen, het personeel en degenen die met het Hof samenwerken, blijven veroordelen. De EU zal ook haar volledige steun verlenen en haar bijdrage leveren om ervoor te zorgen dat het Strafhof en zijn personeel worden beschermd tegen druk of bedreigingen van buitenaf, zodat het Strafhof onder alle omstandigheden kan blijven functioneren.

11. Een sterke, levendige **ruimte voor het maatschappelijk middenveld** is van cruciaal belang voor de democratie, de mensenrechten en het ter verantwoording roepen van regeringen. Tegen de achtergrond van toenemende financieringsbeperkingen is er sprake van een alarmerende toename van intimidatie, bedreigingen en aanvallen tegen maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers, met inbegrip van transnationale repressie, en van steeds restrictievere wetgeving in veel landen. De EU zal een sterk en veerkrachtig maatschappelijk middenveld offline en online blijven ondersteunen en beschermen, onder meer via haar strategie voor het maatschappelijk middenveld, en zal een gestructureerde betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de besluitvormingsautoriteiten en de deelname ervan aan de VN en andere multilaterale fora systematisch bevorderen en mogelijk maken.
12. De **veranderende dynamiek bij de VN** brengt nieuwe uitdagingen met zich mee en leidt tot meer pogingen om bestaande verbintenissen en normen te ondermijnen. De EU zal zich krachtig verzetten tegen elke poging om de verplichtingen van staten uit hoofde van het internationaal recht te ondermijnen of het universele karakter van de mensenrechten te verzwakken. De EU zal het volledige EU-instrumentarium, waaronder de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten, aanwenden om verandering teweeg te brengen en de mensenrechtensituatie wereldwijd te verbeteren. De EU zal valse narratieven tegengaan, onder meer met betrekking tot zogenaamde unilaterale dwangmaatregelen, desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI).

13. De EU zal eraan werken om mensenrechtenschendingen te beëindigen en nieuwe te voorkomen, onder meer door **initiatieven ter zake** te leiden en te ondersteunen in de Derde Commissie van de AVVN en de Mensenrechtenraad. Met landspecifieke initiatieven kan de aandacht worden toegespitst op de mensenrechtensituatie in individuele landen in overeenstemming met universele normen, of het nu gaat om het aanpakken van specifieke schendingen, het bevorderen van verantwoordingsplicht of het helpen verbeteren van de mensenrechtensituatie via mandaten zoals onafhankelijke mechanismen en speciale procedures, en het OHCHR. De EU zal een leidende rol blijven spelen bij **landspecifieke initiatieven** met betrekking tot Afghanistan, Belarus, Burundi, de Democratische Volksrepubliek Korea (DVK), Eritrea en Myanmar. Zij zal de initiatieven aangaande de Centraal-Afrikaanse Republiek, de Democratische Republiek Congo, Georgië, met inbegrip van de bezette afgescheiden regio's Abchazië en Zuid-Ossetië, Haïti, Iran, Nicaragua, de bezette Palestijnse gebieden, Rusland, Somalië, Sudan, Syrië en de tijdelijk bezette gebieden van Oekraïne, waaronder de Autonome Republiek Krim en de stad Sebastopol, op de voet volgen. De EU zal actief deelnemen aan alle landspecifieke interactieve dialogen met mandaathouders voor speciale procedures en andere uitwisselingen om de aandacht te vestigen op andere specifieke mensenrechtensituaties en de respectieve regionale uitdagingen. De EU zal ook follow-up geven aan de meest recente speciale zittingen van de Mensenrechtenraad. De EU zal het voortouw nemen bij thematische resoluties over de doodstraf, de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging en de rechten van het kind.

14. De EU zal Ruslands illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog tegen **Oekraïne** in de krachtigste bewoordingen blijven veroordelen. De EU zal ook de aanhoudende schendingen door Rusland van het internationaal recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht in Oekraïne, zoals standrechtelijke executies van krijgsgevangenen en burgergevangenen, willekeurige detentie, systematisch en wijdverbreid gebruik van foltering en andere vormen van mishandeling, waaronder verkrachting en ander conflictgerelateerd seksueel en gendergerelateerd geweld, in de krachtigste bewoordingen blijven veroordelen. De EU is ernstig bezorgd over het toenemend aantal burgers dat omkomt of gewond raakt als gevolg van het gebruik door Rusland van drones en explosieve wapens, waaronder drones en wapens met een groot bereik tot in stedelijke gebieden, en op *andere* civiele infrastructuur en burgers. De onderzoekscommissie heeft geconcludeerd dat de Russische autoriteiten zich schuldig hebben gemaakt aan misdaden tegen de menselijkheid als foltering, gedwongen verdwijningen, moord en onder dwang overbrengen van bevolking, en aan oorlogsmisdaden, waaronder opzettelijke en geïntensiveerde aanvallen op burgers. De EU zal Rusland en Belarus blijven verzoeken onmiddellijk een einde te maken aan de deportatie en gedwongen overbrenging van kinderen, ernstige schendingen die volgens de onderzoekscommissie oorlogsmisdaden zijn, een einde te maken aan de illegale adoptie van Oekraïense kinderen en te zorgen voor hun onmiddellijke en veilige terugkeer naar Oekraïne. De EU roept Rusland ertoe op onmiddellijk een einde te maken aan de militarisering en indoctrinatie van Oekraïense minderjarigen en jongeren, zoals genoemd in de meest recente verslagen van het OHCHR over de mensenrechtensituatie in Oekraïne. De EU is vastbesloten ervoor te zorgen dat volledige verantwoordelijkheid wordt afgelegd voor alle internationale misdrijven en schendingen en misbruiken van de mensenrechten die voortvloeien uit de Russische aanvalsoorlog, ook door middel van onderzoeken door de aanklager van het Internationaal Strafhof, en dat het recht van slachtoffers op gerechtigheid, schadeloosstelling en waarborgen ter voorkoming van herhaling wordt geëerbiedigd. De EU neemt in dit verband nota van de ondertekening van een nieuw verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne en roept ertoe op de werkzaamheden voort te zetten. De EU zal verdere inspanningen in verband met het speciaal tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne en de werkzaamheden voor de oprichting van een alomvattend compensatiemechanisme blijven ondersteunen. De EU zal de verlenging van het mandaat van de onderzoekscommissie voor Oekraïne door de Mensenrechtenraad steunen. De EU zal eisen dat Rusland zijn agressie staakt en alle troepen en militaire uitrusting uit het gehele grondgebied van Oekraïne terugtrekt, en dat het de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen volledig eerbiedigt. De EU blijft zich inzetten voor een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne, op basis van de beginselen van het VN-Handvest en het internationaal recht, en is ingenomen met alle inspanningen daartoe.

15. De EU zal het structurele stelsel van mensenrechtenschendingen in **Rusland**, dat deel uitmaakt van een systematische, door de staat gesteunde en toenemende binnenlandse repressie, waaronder het gebruik van willekeurige detentie en het wijdverbreide en systematische gebruik van foltering en mishandeling, blijven volgen en veroordelen. De EU blijft ernstig bezorgd over de gesloten civiele ruimte, zowel online als offline, en zal het systematische harde optreden tegen het maatschappelijk middenveld, afwijkende stemmen en onafhankelijke media in Rusland, naast transnationale repressie, veroordelen. De EU zal er bij Rusland op aandringen zijn repressieve wetgeving af te schaffen en zijn nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met het internationaal recht inzake de mensenrechten. De EU zal oproepen tot de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating en rehabilitatie van al degenen die willekeurig worden vastgehouden, onder wie politieke gevangenen, en zal Rusland verzoeken een einde te maken aan zijn politiek misbruik van de rechterlijke macht en de rechtshandhaving. De EU zal er bij Rusland op blijven aandringen volledige medewerking te verlenen aan de VN, onder meer aan speciale procedures, onderzoeksmechanismen en regionale mechanismen in verband met zijn mensenrechtensituatie, en alle openstaande uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volledig uit te voeren.
16. De EU veroordeelt de grove, systematische en wijdverbreide mensenrechtenschendingen in **Belarus** krachtig. De EU zal er bij de Belarussische autoriteiten op blijven aandringen een einde te maken aan elke vorm van repressie. De EU neemt nota van de recente vrijlating van een aantal politieke gevangenen en zal er bij Belarus op blijven aandringen alle politieke gevangenen onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten en te rehabiliteren, en er daarbij voor te zorgen dat de gerechtelijke procedures bij hun vrijlating zijn afgerond en alle vormen van intimidatie of druk die kunnen leiden tot hun gedwongen vertrek, uitzetting of ontneming van consulaire diensten, worden beëindigd. De EU zal er bij de Belarussische autoriteiten op aandringen de doodstraf af te schaffen en, als eerste stap, een moratorium in te voeren. De EU roept de Belarussische autoriteiten op een echte en inclusieve dialoog aan te gaan met alle geledingen van de samenleving. Zij zal de Belarussische autoriteiten ook blijven aansporen volledig samen te werken met internationale en regionale monitoringmechanismen voor de mensenrechten. De EU blijft vastbesloten steun te verlenen aan alle inspanningen voor aansprakelijkheid en aan het recht van slachtoffers op schadeloosstelling, waarheid en waarborgen ter voorkoming van herhaling. De EU zal de Belarussische autoriteiten verzoeken hun betrokkenheid bij de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne te beëindigen en niet langer migranten voor politieke doeleinden te instrumentaliseren, met medeplichtigheid van Rusland. De EU zal ervoor blijven zorgen dat de verslechterende mensenrechtensituatie in Belarus hoog op de agenda van de Mensenrechtenraad blijft staan en zal het werk van de speciale rapporteur en de groep van onafhankelijke deskundigen inzake de mensenrechtensituatie in Belarus steunen.

17. De EU veroordeelt alle schendingen van het internationaal recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht in de gehele **bezette Palestijnse Gebieden**. De EU is ingenomen met de aanneming van Resolutie 2803 van de VN-Veiligheidsraad. De EU blijft zich krachtig inzetten voor het internationaal recht en voor een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad, waarbij twee democratische staten, Israël en Palestina, in vrede naast elkaar bestaan binnen veilige en erkende grenzen, en steunt diplomatieke inspanningen in deze richting die verankerd zijn in het internationaal recht. De EU blijft wijzen op de noodzaak van snelle, veilige en ongehinderde levering en ononderbroken verdeling van grootschalige humanitaire hulp tot in en binnen heel Gaza. De EU zal alle partijen blijven verzoeken volledige en ongehinderde humanitaire toegang tot de Gazastrook te faciliteren om tegemoet te komen aan de dringende behoeften van de bevolking, en erop aandringen dat de hulp daadwerkelijk wordt verdeeld in overeenstemming met het internationaal recht, onder meer door VN-agentschappen en met name UNRWA. De EU verzoekt Israël de wet op de registratie van ngo's in zijn huidige vorm niet uit te voeren. De EU zal steun blijven verlenen aan de onderzoekscommissie die optreedt en aan andere mandaten van het OHCHR die worden uitgeoefend in de bezette Palestijnse gebieden. De EU roept alle partijen ertoe op te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht, en benadrukt dat degenen die verantwoordelijk zijn voor schendingen van deze normen ter verantwoording moeten worden geroepen. De EU zal eraan herinneren dat de beschikkingen van het Internationaal Gerechtshof, die juridisch bindend zijn, integraal ten uitvoer moeten worden gelegd, en neemt nota van zijn adviezen. De EU veroordeelt met klem de verdere escalatie, na de massale toename van het geweld van kolonisten tegen Palestijnse burgers, en het beleid van intimidatie en dreiging met gedwongen ontheemding en annexatie op de Westelijke Jordaanoever, waaronder Oost-Jeruzalem, alsook de terroristische aanslagen op Israël. De EU verzoekt de Israëlische regering de uitbreiding van nederzettingen, die volgens het internationaal recht illegaal zijn, ongedaan te maken, zich van annexatie te onthouden en de gewelddadige kolonisten ter verantwoording te roepen. De EU zal eraan herinneren dat de Algemene Vergadering van de VN de “Verklaring van New York” over de vreedzame regeling van de Palestijnse kwestie en de implementatie van de tweestatenoplossing heeft aangenomen. De EU onderstreept de cruciale rol van het maatschappelijk middenveld om de dialoog tussen Israëli's en Palestijnen over mensenrechten, vrede en een alomvattende en rechtvaardige oplossing van het conflict te bevorderen. De EU hoopt dat de samenwerking met het maatschappelijk middenveld en ngo's in de toekomst ongehinderd zal blijven verlopen.

18. De mensenrechtensituatie in **Iran** blijft zeer zorgwekkend, met name de aanhoudende toename van het aantal executies en de meldingen van slachtoffers bij demonstraties waarbij Iraniërs hun legitieme verlangen naar een beter leven, vrijheid en waardigheid hebben geuit. De EU zal het gebruik van geweld, willekeurige detentie en intimidatietactieken door veiligheidstroepen tegen demonstranten blijven veroordelen. De EU zal de Iraanse regering verzoeken een einde te maken aan executies, en een consistent beleid te voeren dat aanstuurt op de afschaffing van de doodstraf. De EU verzoekt Iran een einde te maken aan alle vormen van discriminatie, zowel in rechte als in de praktijk, van vrouwen en meisjes en van personen die tot etnische, religieuze, taal- of andere minderheden behoren. De EU blijft bezorgd over de beperkingen van de vrijheid van mening en meningsuiting en van vergadering, zowel offline als online. Het vrije verkeer van informatie en de toegang tot het internet moeten mogelijk worden gemaakt. Alle personen die zijn gearresteerd omdat zij hun rechten vreedzaam hebben uitgeoefend, moeten onmiddellijk worden vrijgelaten. De EU is ernstig bezorgd over intimidatie en represailles, met name tegen dissidenten, personen die tot religieuze en etnische minderheden behoren en mensenrechtenverdedigers, niet in de laatste plaats door transnationale repressie, ook op het grondgebied van de EU. De EU spreekt haar bezorgdheid uit over de grootschalige terugkeer, met inbegrip van gedwongen terugkeer, van Afghanen uit Iran. De EU verzoekt Iran alle gedetineerden garanties te bieden voor een eerlijke rechtsbedeling en een eerlijk proces. De EU eist de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle willekeurig vastgehouden burgers in Iran, met inbegrip van EU-burgers en burgers met een dubbele nationaliteit, en verzoekt de Iraanse autoriteiten een einde te maken aan de verontrustende praktijk buitenlandse burgers vast te houden voor politiek gewin. De EU dringt er tevens bij Iran op aan zijn verplichtingen uit hoofde van de Verdragen van Wenen inzake diplomatiek verkeer en consulaire betrekkingen en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten na te komen.

19. De EU veroordeelt met klem de mensenrechtenschendingen in **Afghanistan**. Deze schendingen omvatten gendergerelateerd geweld, de extreme gendergerelateerde discriminatie van vrouwen en meisjes door de Taliban, waaronder de ontzegging van het recht op onderwijs voor vrouwen en meisjes na de zesde klas, en de ontzegging van de vrijheid van meningsuiting, verkeer en werk, met inbegrip van het verbod voor vrouwen om voor ngo's en de VN te werken. Deze systematische en systemische schendingen van de rechten van vrouwen en meisjes kunnen neerkomen op vervolging op grond van gender, hetgeen een misdrijf tegen de menselijkheid is in de zin van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, waarbij Afghanistan partij is. De EU zal druk blijven uitoefenen om ervoor te zorgen dat Afghaanse vrouwen en meisjes ten volle en op voet van gelijkheid alle mensenrechten en fundamentele vrijheden kunnen uitoefenen, ook met betrekking tot hun empowerment, zinvolle en veilige participatie en leiderschap in alle geledingen van de samenleving en het openbare leven, niet in de laatste plaats in het kader van het Dohaproces, en dat zij worden beschermd tegen alle vormen van geweld. De EU zal ook oproepen tot de bescherming van de rechten van personen die tot minderheden behoren, onder meer etnische en religieuze minderheden zoals de Hazara-gemeenschap, alsook van personen in kwetsbare situaties en lhbtï-personen. De EU onderstreept dat een door Afghanistan geleid politiek proces, waarbij alle Afghanen worden betrokken en waaraan vrouwen op gelijke en betekenisvolle wijze deelnemen, nodig is om duurzame vrede, stabiliteit en welvaart te waarborgen. De EU zal de bijstandsmissie van de Verenigde Naties in Afghanistan (Unama) in het kader van haar uitgebreide mandaat met een sterke mensenrechtencomponent en het mandaat van de speciale rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Afghanistan steunen. Nu de Mensenrechtenraad een nieuw verantwoordingsmechanisme voor Afghanistan heeft ingesteld, zal de EU de VN steunen om ervoor te zorgen dat het mandaat zo spoedig mogelijk van start gaat en voldoende wordt gefinancierd.

20. De EU zal haar ernstige bezorgdheid blijven uiten over de mensenrechtensituatie in **China**, onder meer in Tibet, Binnen-Mongolië, Hongkong en Xinjiang. De EU zal er bij China op aandringen constructief samen te werken met de Hoge Commissaris van de VN en zijn Bureau, alsook met alle internationale mensenrechtenmechanismen, onder meer met het oog op de uitvoering van de aanbevelingen in het evaluatieverslag over de mensenrechtenschendingen in Xinjiang. De EU zal zich richten op het volledige genot van de mensenrechten en de uitoefening van de fundamentele vrijheden, met name de vrijheid van mening en meningsuiting, de vrijheid van vereniging en de vrijheid van vreedzame vergadering; de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, met inbegrip van het recht van religieuze gemeenschappen om hun zaken zonder inmenging te regelen en hun religieuze leiders vrijelijk te kiezen; de bescherming van de rechten van vrouwen en meisjes; het behoud van de culturele identiteit; en de uitbanning van dwangarbeid. De EU zal de situatie van het maatschappelijk middenveld en individuele gevallen waarbij mensenrechtenverdedigers betrokken zijn, met inbegrip van degenen die samenwerken met VN-mechanismen en degenen die worden blootgesteld aan pesterijen, intimidatie en surveillance, waaronder transnationale repressie, nauwlettend blijven volgen. De EU zal China nogmaals verzoeken het beginsel van non-refoulement te eerbiedigen en zich te onthouden van extraterritoriale activiteiten (waaronder dwang) die niet in overeenstemming zijn met het internationaal recht. De EU zal er bij China op aandringen de mensenrechten van iedereen te eerbiedigen, te beschermen en na te leven, ook van Oeigoeren, Tibetanen, en van personen die tot etnische, religieuze, taal- of andere minderheden behoren. Wat Hongkong betreft, zal de EU opnieuw uiting geven aan haar bezorgdheid over het repressieve gebruik van de nationale veiligheidswetgeving en er bij China op aandringen zijn internationale verbintenissen na te komen, onder meer door de hoge mate van autonomie van Hongkong in het kader van het “één land, twee systemen”-beginsel te herstellen. Waar mogelijk en met volledige eerbiediging van de universele mensenrechten zal de EU blijven openstaan voor samenwerking met China, ook in multilaterale omgevingen.
21. De EU zal de autoriteiten van de **DVK** verzoeken concrete maatregelen te nemen om een einde te maken aan hun grove, systematische en wijdverbreide schendingen van de mensenrechten, zoals gememoreerd in Resolutie 80/220 van de AVVN. De EU dringt er bij de DVK op aan de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de rechtsstaat te eerbiedigen, te beschermen en na te leven. Wij zullen er nogmaals op wijzen dat ervoor moet worden gezorgd dat er verantwoording wordt afgelegd voor mensenrechtenschendingen, onder meer door te overwegen de zaak voor te leggen aan het ICC. De EU zal de DVK aanmoedigen constructief op te treden en een dialoog aan te gaan met de internationale gemeenschap, ook ten opzichte van het mensenrechtenstelsel van de VN en de speciale rapporteur.

22. De EU herinnert aan de verplichting van **Georgië** om de uitoefening van de fundamentele vrijheden mogelijk te maken en dringt er bij Georgië op aan recente wetgeving die in strijd is met de verplichtingen van Georgië uit hoofde van het internationaal recht inzake de mensenrechten en die de vrijheid van vergadering, vereniging of meningsuiting, met inbegrip van de vrijheid en de pluriformiteit van de media, onnodig beperkt of schendt, in te trekken of ingrijpend te herzien. De EU is bezorgd over het politiek gemotiveerde gebruik van het rechtstelsel en de strafrechtelijke onderzoeken tegen maatschappelijke organisaties. De EU zal willekeurige arrestaties en de toenemende repressie/vervolgning, waaronder de opsluiting van oppositieleiders, onafhankelijke journalisten en mediawerkers, en actoren uit het maatschappelijk middenveld, die bijdragen tot de achteruitgang van de democratie en de rechtsstaat in Georgië, krachtig blijven veroordelen. De EU zal de Georgische autoriteiten blijven verzoeken alle willekeurig vastgehouden personen onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten. Zij zal herinneren aan het absolute verbod op foltering en mishandeling en benadrukken hoe belangrijk het is een einde te maken aan de straffeloosheid voor schendingen door rechtshandhavinginstanties.
23. Wat **Myanmar/Birma** betreft, zal de EU alle geweld tegen burgers blijven veroordelen en blijven oproepen tot de beëindiging ervan, tot vrijlating van alle willekeurig vastgehouden personen, met name degenen die worden vastgehouden als gevolg van de militaire staatsgreep van 2021, en tot stabiliteit en vreedzame verzoening. De EU zal de spoedige totstandkoming van een transparant, inclusief en geloofwaardig democratiseringstraject eisen en zal in dit verband de inspanningen van de Verenigde Naties en de Asean blijven ondersteunen, met inbegrip van de volledige uitvoering van Resolutie 2669 van de VN-Veiligheidsraad (2022) en de vijfpuntenconsensus van de Asean. De EU verwierpt elke verkiezing die noch vrij noch eerlijk verloopt en die tot doel heeft het leger te legitimeren zonder te voldoen aan de vereisten van een democratisch proces. De EU zal aandringen op meer samenhang tussen de standpunten in het VN-systeem en ter plaatse. Zij zal blijven pleiten voor gerechtigheid en verantwoordingsplicht voor alle schendingen en misbruiken van de mensenrechten, met inbegrip van conflictgerelateerd seksueel en gendergerelateerd geweld, repressie en willekeurige aanvallen op burgers. Zij zal oproepen tot volledige, veilige en ongehinderde humanitaire toegang tot alle mensen in nood. De EU zal pleiten voor de-escalatie van geweld en voor het terugdraaien van de toenemende militarisering van burgers, onder wie Rohingya in Rakhine en in vluchtelingenkampen. De EU zal steun blijven verlenen aan VN-mechanismen, waaronder de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Myanmar en de speciale gezant van de secretaris-generaal van de VN voor Myanmar, alsook aan verantwoordingsmechanismen, met name het onafhankelijk onderzoeksmechanisme voor Myanmar (IIMM).

24. De EU is uiterst bezorgd over de wijdverbreide schendingen van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten in **Sudan**, die in talrijke verslagen zijn gedocumenteerd, waaronder grootschalig seksueel en gendergerelateerd geweld, etnisch gemotiveerde moorden, uithongering als methode van oorlogvoering, schendingen van de rechten van het kind en grootschalige ontheemding. De EU zal al deze wreedheden, waarvan er vele op systematische wijze en op alarmerende schaal zijn ingezet en die verwoestende gevolgen hebben gehad voor de burgerbevolking, met name voor vrouwen en kinderen en andere personen in kwetsbare situaties, ondubbelzinnig blijven veroordelen. De EU zal alle partijen bij het conflict blijven verzoeken de onderhandelingen te hervatten met het oog op een onmiddellijk en duurzaam staakt-het-vuren, de eerbiediging van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten, en de soevereiniteit, de eenheid en de territoriale integriteit van Sudan. De EU zal aandringen op de bescherming van burgers, civiele infrastructuur, humanitaire hulpverleners en op humanitaire toegang, die niet afhankelijk mag zijn van een staakt-het-vuren. De EU zal zich gericht inzetten om te waarborgen dat er verantwoording wordt afgelegd voor de gruweldaden die in het hele land zijn gepleegd, waaronder vele die mogelijk neerkomen op oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. De EU zal de werkzaamheden van het ICC en de VN steunen en Sudan verzoeken samen te werken met de onafhankelijke internationale onderzoeksmissie inzake Sudan.
25. De EU blijft ernstig bezorgd over de wijdverbreide schendingen en misbruiken door alle partijen in het **oosten van de DRC**. Het gaat onder meer om buitengerechtigde, standrechtelijke of willekeurige executies, seksueel en gendergerelateerd geweld en de rekrutering en inzet van kindsoldaten. We moeten ervoor zorgen dat al wie schendingen en misbruiken van de mensenrechten en schendingen van het internationaal humanitair recht pleegt, ter verantwoording wordt geroepen. Dit onderstreept dat er dringend voldoende financiering beschikbaar moet worden gesteld voor de onafhankelijke onderzoekscommissie voor mensenrechtenschendingen in de twee provincies van Kivu, die in 2025 een mandaat kreeg in een resolutie van de Mensenrechtenraad.

26. Het **Syrische volk** blijft een historische nieuwe koers uitzetten in zijn streven naar waardigheid, vrijheid en rechtvaardigheid. De EU blijft zich inzetten voor een inclusieve, door Syrië geleide transitie, zonder schadelijke buitenlandse inmenging. Verantwoording, een alomvattend en inclusief proces van overgangsjustitie en eerbiediging van de mensenrechten, met inbegrip van die van personen die tot de religieuze gemeenschappen behoren, zullen van cruciaal belang zijn om duurzame vrede en verzoening te bewerkstelligen. De EU zal aandringen op het belang van inclusiviteit, verbetering van de humanitaire en veiligheidssituatie en een pluralistisch maatschappelijk middenveld, met inbegrip van vrije en onafhankelijke media en de Syrische diasporagemeenschap, als essentiële voorwaarden voor het welslagen van deze transitie. De EU dringt er bij alle actoren op aan zich te onthouden van verder geweld, de veiligheid en de bescherming van alle burgers te waarborgen en het internationaal recht en de universele mensenrechten, met inbegrip van de rechten van vrouwen en kinderen, te eerbiedigen. Al wie verantwoordelijk is voor schendingen van het internationaal humanitair recht of voor schendingen en misbruiken van de mensenrechten – nu of in het verleden – moet ter verantwoording worden geroepen en voor de rechter worden gebracht. De EU dringt erop aan dat de mensenrechten van alle Syriërs worden geëerbiedigd, beschermd en nageleefd, zonder enig onderscheid van welke aard dan ook, met inbegrip van die gebaseerd op geslacht, etniciteit of godsdienst. De EU zal de onderzoekscommissie, het internationaal, onpartijdig en onafhankelijk mechanisme en de onafhankelijke instelling voor vermiste personen blijven steunen. De EU roept deze VN-entiteiten ertoe op nauw te blijven samenwerken met de bevoegde nationale instanties en de nationale inspanningen aan te vullen. De EU herhaalt haar oproep tot verlenging van het mandaat van de onderzoekscommissie en haar oproep aan de Syrische overgangsautoriteiten om ervoor te zorgen dat het internationaal, onpartijdig en onafhankelijk mechanisme en de onafhankelijke instelling voor vermiste personen volledige toegang, zonder beperkingen, hebben tot Syrië.

27. De EU zal met haar partners, waaronder de Verenigde Staten, en andere regionale en internationale partners blijven samenwerken om een via onderhandelingen tot stand gekomen, vreedzame en inclusieve democratische transitie in **Venezuela** te bevorderen, die de wil van het Venezolaanse volk weerspiegelt, met volledige eerbiediging van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Venezuela. De EU zal zich sterk blijven maken voor een inclusieve door Venezuela geleide dialoog die kan leiden tot een vreedzame en democratische oplossing voor de multidimensionale crisis. De EU zal blijven aandringen op eerlijke, geloofwaardige, transparante verkiezingen en eerbiediging van de democratische normen, want die zijn van cruciaal belang om de politieke crisis op te lossen. De EU zal blijven eisen dat alle politieke gevangenen worden vrijgelaten en een einde wordt gemaakt aan willekeurige opsluitingen, ook van burgers met een dubbele nationaliteit en buitenlandse burgers. Er moet een einde komen aan de politieke repressie, waaronder foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling in de detentiecentra, met name jegens mensenrechtenverdedigers en journalisten. De EU zal blijven pleiten voor de volledige eerbiediging van de fundamentele vrijheden, waaronder het recht op vreedzame vergadering, vereniging en vrije meningsuiting. De EU dringt er bij Venezuela op aan constructief samen te werken met alle mensenrechtenmechanismen, waaronder het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten en het parket van de aanklager van het Internationaal Strafhof. De EU pleit voor een betekenisvolle terugkeer van het Bureau van de Hoge Commissaris naar het land. Het internationaal recht, met inbegrip van het VN-Handvest, moet onder alle omstandigheden worden gehandhaafd.
28. De EU zal **Haïti** blijven steunen bij het aanpakken van zijn humanitaire crisis, het bevorderen van de mensenrechten, het bestrijden van extreem geweld door gewapende criminele groeperingen en het herstellen van de democratie en de rechtsstaat. De EU zal de Haïtiaanse autoriteiten ook blijven aanmoedigen om de weg naar eerlijke en vrije verkiezingen verder te volgen.
29. De EU neemt nota van de vooruitgang die is geboekt op het gebied van economische en sociale rechten, onder meer bij de bestrijding van vrouwelijke genitale verminking, maar blijft bezorgd over de situatie in **Eritrea** met betrekking tot een breed scala van mensenrechtenschendingen, waaronder de praktijk van nationale militaire dienstplicht van onbepaalde duur en willekeurige conscriptie, alsmede willekeurige detentie, gedwongen verdwijningen, foltering en onmenselijke gevangenisomstandigheden, in combinatie met wijdverbreide straffeloosheid. De EU zal Eritrea blijven verzoeken het VN-Handvest na te leven en zijn internationale verplichtingen na te komen, en zal Eritrea aanmoedigen zijn partnerschap met de Verenigde Naties te versterken, onder meer door een constructieve dialoog over de mensenrechten aan te gaan.

30. De EU zal de mensenrechtensituatie in **Azerbeidzjan** op de voet volgen en een duurzame en blijvende vrede tussen Armenië en Azerbeidzjan blijven steunen.
31. Van **Turkije**, dat kandidaat-lidstaat van de EU en al geruime tijd lid van de Raad van Europa is, wordt verwacht dat het zijn respectieve verbintenissen en zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal recht inzake de mensenrechten, nakomt.
32. De EU zal de gelijkheidsagenda via alle multilaterale fora krachtig blijven steunen. Conform haar internationale verbintenissen zal de EU energiek steun verlenen en zich nog meer inspannen voor **gendergelijkheid**, de bevordering en volledige uitoefening van alle mensenrechten van vrouwen en meisjes en hun empowerment, onder meer door gendergelijkheid op te nemen in haar landspecifieke en thematische werkzaamheden. De EU zal een ambitieuze en transformerende aanpak steunen van de dieperliggende oorzaken en de risicofactoren van genderongelijkheid, discriminatie van en geweld tegen vrouwen en meisjes. De EU zal er blijven voor ijveren om het genderperspectief volledig te integreren in vredes- en veiligheidsinitiatieven, onder meer door uitvoering te geven aan Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad inzake vrouwen, vrede en veiligheid en daaropvolgende resoluties, door de volledige, gelijkwaardige en betekenisvolle participatie en het leiderschap van vrouwen en meisjes bij conflictpreventie en conflictoplossing gedurende de gehele conflictcyclus te versterken. De EU zal elke gelegenheid in alle relevante fora aangrijpen om deze toezeggingen gestand te blijven doen. De EU zal zich krachtig verzetten tegen elk optreden of voorstel dat erop gericht is de huidige internationale verbintenissen en normen te ondermijnen. Het is steeds belangrijker dat gendergelijkheid niet verder wordt ondermijnd en dat bestaande lacunes snel worden aangepakt. In dit verband zal de EU waakzaam blijven met betrekking tot pogingen om taal in verband met gendergelijkheid, het volledige genot van de mensenrechten door vrouwen en meisjes en hun empowerment, en discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit te verwijderen, te wijzigen of verkeerd te interpreteren. De EU zal ook waakzaam blijven met betrekking tot pogingen om taal in verband met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten te verwijderen, te wijzigen of verkeerd te interpreteren, zoals vastgesteld in punt 34 van de Europese consensus inzake ontwikkeling (zie volgend punt).

33. De EU blijft zich inspannen voor het uitdragen, beschermen en naleven van alle mensenrechten en voor de volledige en daadwerkelijke uitvoering van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en blijft zich in dit verband inzetten voor de bescherming van de **seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)**. De EU beklemtoont daarom haar toewijding aan het bevorderen, beschermen en naleven van de uitoefening van het recht van eenieder om volledige zeggenschap te hebben en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die de eigen seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. Ook benadrukt de EU de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.
34. De EU zal de preventie en uitbanning van alle vormen van geweld, met inbegrip van **seksueel en gendergerelateerd geweld (SGGG)**, zowel online als offline, alsook de bescherming van slachtoffers en overlevenden en de bestraffing van daders, centraal stellen in haar inspanningen om gendergelijkheid tot realiteit te maken. De EU zal een samenlevingsbrede aanpak propageren om mannen en jongens te betrekken als bondgenoten en begunstigers bij inspanningen om alle genderongelijkheden weg te nemen, onder meer door discriminerende wetten aan te pakken en discriminerende sociale normen en genderstereotypen te bestrijden. De EU zal de **gelijke, volledige, effectieve en volwaardige participatie van vrouwen en jongeren**, in al hun diversiteit en in alle domeinen van het openbare en politieke leven, blijven ondersteunen, overeenkomstig het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2027. De EU zal pleiten voor politieke en financiële steun aan en voor een veilig en gunstig klimaat voor maatschappelijke organisaties en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers die persoonlijk of professioneel de bescherming en bevordering van de mensenrechten en gendergelijkheid nastreven of bescherming bieden aan vrouwen en meisjes van wie de rechten zijn geschonden.

35. De EU houdt, zowel online als offline, het recht op **vrijheid van mening en meningsuiting** hoog. De EU zal zich als voorvechter van deze rechten blijven opwerpen op basis van haar grensverleggende initiatieven en hoge normen ter ondersteuning van een pluralistische, onafhankelijke en crisisbestendige mediasector. Het gaat met name om de Europese verordening mediavrijheid, de richtlijn strategische rechtszaken tegen publieke participatie (of “anti-SLAPP-richtlijn”), de digitale marktenverordening en de digitaal dienstenverordening. De EU zal zowel online als offline vastberaden steun blijven verlenen aan de mediavrijheid en het recht van journalisten en mediawerkers om onder veilige omstandigheden te werken, zonder angst voor intimidatie, bedreigingen en geweld. Het wordt steeds belangrijker doortastend op te treden om het voortbestaan van vrije, onafhankelijke en pluralistische media over de hele wereld te waarborgen als hoeksteen van de democratie. De EU zal zich inzetten om de betrouwbaarheid van informatie en de maatschappelijke veerkracht te versterken, onder meer via het recht op toegang tot relevante, betrouwbare en nauwkeurige informatie. Met volledige inachtneming van het internationaal recht inzake de mensenrechten zal de EU desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI) tegengaan. De EU zal gebruik blijven maken van het volledige arsenaal beschikbare instrumenten voor de bescherming tegen en de preventie en ontmoediging van desinformatieactiviteiten, met name door vrije en onafhankelijke media te ondersteunen en de nadruk te leggen op kritische mediageletterdheid. In het licht van de steeds onevenredigere en gewelddadigere reacties op protesten over heel de wereld, zal de EU het recht op **vrijheid van vreedzame vergadering** en **vrijheid van vereniging** beschermen en bevorderen. De EU staat op de bres voor de **academische vrijheid** en autonomie van instellingen voor hoger onderwijs, waar ideeën kunnen floreren en veilig kunnen worden uitgedaagd.

36. De EU zal een divers en onafhankelijk **maatschappelijk middenveld** actief ondersteunen, bevorderen en de nodige kracht geven, en zal opkomen voor de zinvolle deelname ervan aan alle VN-fora. De EU zal elke vorm van represailles tegen **mensenrechtenverdedigers** en maatschappelijke organisaties, met inbegrip van die welke op enigerlei wijze met de VN samenwerken, krachtig veroordelen. De EU zal bedacht zijn op de specifieke risico's waarmee het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers worden geconfronteerd, zeker voor bepaalde categorieën die vaak het slachtoffer van discriminatie, geweld en intimidatie zijn; ze zal een voortrekkersrol spelen bij de bevordering van een veilig en gunstig klimaat voor hen allen. De EU zal alle vormen van **transnationale repressie** krachtig veroordelen en verzoekt alle staten al hun internationale verplichtingen jegens de mensenrechten na te komen door ervoor te zorgen dat personen uit andere landen die op hun grondgebied bescherming zoeken, gevrijwaard blijven van grensoverschrijdende bedreigingen en inmenging. De EU zal zich ook verzetten tegen wettelijke en administratieve maatregelen die het maatschappelijk middenveld ruimte ontnemen, zoals belemmeringen voor de registratie van ngo's, beperkingen van de toegang tot hulpbronnen, strenge doorlichtingsregels en omslachtige rapportageverplichtingen.
37. De EU zal zich krachtig blijven verzetten en zal meer maatregelen nemen tegen alle vormen van **discriminatie**, met specifieke aandacht voor meervoudige en elkaar overlappende vormen van discriminatie zoals discriminatie op grond van geslacht, ras, etnische of sociale afkomst, godsdienst of levensovertuiging, politieke of andere denkbeelden, handicap, leeftijd, seksuele gerichtheid en genderidentiteit. De EU beklemtoont andermaal dat zij hecht aan gelijkheid en non-discriminatie, aan het recht van eenieder om het volledige scala aan mensenrechten en fundamentele vrijheden te genieten, en aan de bescherming van personen die zich in een achterstands-, kwetsbare of gemarginaliseerde situatie bevinden. De EU zal consequent en constructief samenwerken in het kader van VN-mandaten die gericht zijn op de bestrijding van geweld en alle vormen van discriminatie en zal verdere werkzaamheden van de VN in dit verband sterk blijven ondersteunen. De EU zal opnieuw bevestigen dat zij vastbesloten is het volledige en gelijke genot van alle mensenrechten door lhbtj-personen te eerbiedigen, te beschermen en na te leven, en zal haar diepe bezorgdheid uiten over de alarmerende cijfers van geweld, discriminatie en haatspraak tegen en stigmatisering van deze gemeenschap. De EU zal discriminerende wetten, beleidsmaatregelen en praktijken tegen lhbtj-personen krachtig blijven veroordelen. De EU zal de universele decriminalisering van vrijwillige betrekkingen tussen personen van hetzelfde geslacht steunen. De EU zal oproepen tot een wereldwijde beëindiging van elke vorm van geweld tegen lhbtj-personen.

38. Met betrekking tot **digitale technologieën en artificiële intelligentie** herhaalt de EU dat dezelfde rechten die mensen offline hebben ook online en in de context van digitale technologieën moeten worden beschermd en dat sterke waarborgen nodig zijn om de bescherming van de mensenrechten te garanderen. De EU zal de universele mensenrechten en fundamentele vrijheden, de rechtsstaat en de democratische beginselen **in de digitale ruimte** actief bevorderen. De EU zal zich blijven inzetten voor een op mensenrechten gebaseerde en mensgerichte aanpak in de digitale ruimte, onder meer op het gebied van **artificiële intelligentie** en andere nieuwe en opkomende technologieën. De EU zal alle relevante belanghebbenden blijven verzoeken schade door deze technologieën te voorkomen en ze niet te gebruiken indien dit in strijd is met de universele mensenrechten en de fundamentele vrijheden of een schending vormt van het internationaal humanitair recht. De EU zal ook alle staten verzoeken de civiele onlineruimte te beschermen en zal pleiten voor een open, vrij, inclusief, veilig, mondiaal, interoperabel en beveiligd internet voor iedereen, en voor het behoud van de multistakeholderbasis ervan. De EU zal pleiten voor eerbiediging van de privacy en zal het recht op privacy en het recht op gegevensbescherming bevorderen.
39. De EU zal eraan herinneren dat zij **in alle gevallen en onder alle omstandigheden** principieel gekant is **tegen de doodstraf**. Wij zullen alle landen die de doodstraf toepassen, aanmanen deze af te schaffen of een moratorium te handhaven of in te voeren als eerste stap richting afschaffing, en er bij alle landen die een herinvoering overwegen op aandringen van deze stap achteruit af te zien. De EU zal de toepassing van de doodstraf met klem en ondubbelzinnig veroordelen, onder meer in gevallen waarin internationale minimumnormen worden geschonden, zal krachtige steun verlenen aan de desbetreffende VN-resoluties, en zal ertoe oproepen het verbod op willekeurige levensberoving, met inbegrip van buitengerechtigke executies, te handhaven. De EU zal verdere ratificatie bevorderen van het Tweede Facultatieve Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat gericht is op de afschaffing van de doodstraf.

40. De EU zal alle folterpraktijken en andere vormen van wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, waar deze zich ook voordoen, blijven veroordelen en zal zich uitspreken tegen willekeurige arrestaties en opsluitingen en gedwongen verdwijningen. De EU zal bewustzijn creëren over het toegenomen gebruik van **foltering** en mishandeling als methode om politieke dissidentie te onderdrukken en de civiele ruimte te beperken. De EU zal nogmaals aandringen op de algemene ratificatie en een daadwerkelijke uitvoering van het VN-Verdrag tegen foltering en het bijbehorende facultatieve protocol. De EU zal de Alliantie ter bestrijding van de handel in marteltuigen blijven voorstaan en verdere stappen overwegen om de wereldwijde handel in goederen die geen andere praktische toepassing dan de doodstraf, foltering of andere vormen van wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing hebben, te verbieden. De EU zal herhalen dat zij vastbesloten is vooruitgang te boeken bij de uitbanning van **gedwongen verdwijningen**, waarbij zij zal voortbouwen op de resultaten van het eerste Wereldcongres over gedwongen verdwijningen.
41. De EU zal opnieuw verklaren sterk gehecht te zijn aan het bevorderen en beschermen van het **recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging** voor alle personen over de hele wereld. De EU zal het recht van eenieder om al dan niet een godsdienst of levensovertuiging te hebben, van godsdienst of levensovertuiging te veranderen en zijn godsdienst of levensovertuiging alleen of in gemeenschap met anderen en in het openbaar of privé te belijden, bevorderen en beschermen. De EU zal discriminatie, onverdraagzaamheid, geweld en vervolging op grond van godsdienst of levensovertuiging veroordelen, en elke vorm van aanzetten tot religieuze haat verwerpen. De EU zal een cultuur van religieuze verdraagzaamheid, respect voor diversiteit en wederzijds begrip blijven stimuleren en de interreligieuze en interculturele dialoog bevorderen als essentiële instrumenten om vreedzaam samen te leven.

42. In de nasleep van het 60-jarige jubileum van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (IVUR) zal de EU zich constructief blijven inzetten voor alle initiatieven in verband met de bestrijding van elke vorm van **racisme**, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en daarmee samenhangende onverdraagzaamheid wereldwijd. Tegelijkertijd zal de EU herinneren aan haar aloude standpunt dat moet worden gezorgd voor de universele ratificatie en de volledige en daadwerkelijke uitvoering van het IVUR, en dat de Verklaring en het Actieprogramma van Durban moeten worden uitgevoerd, en de vervolgmecanismen ervan moeten worden generationaliseerd en gestroomlijnd. De EU zal zinvol blijven deelnemen aan de onderhandelingen over een ontwerpverklaring van de VN over de eerbiediging, bescherming en naleving van de mensenrechten van mensen van Afrikaanse afkomst. De EU herhaalt dat zij zich inspant om racisme te bestrijden, onder meer via de EU-strategie tegen racisme (2026-2030).
43. De EU bevestigt dat zij zich inzet om de **rechten van personen met een handicap** te bevorderen en op te nemen in haar externe optreden, onder meer via het komende initiatief “Versterking van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap tussen nu en 2030”. Wij zullen onze inspanningen opvoeren om ervoor te zorgen dat alle personen met een handicap hun rechten op voet van gelijkheid met anderen kunnen uitoefenen, ook in gewapende conflicten en andere humanitaire crises, en volledig, doeltreffend en zinvol kunnen deelnemen aan en worden betrokken bij alle aspecten van het sociale, culturele, educatieve, economische, civiele en politieke leven, onder meer door hun empowerment en leiderschap te bevorderen. De EU bevestigt haar steun voor de strategie van de VN voor de inclusie van personen met een handicap en steunt de aanbevelingen van de secretaris-generaal van de VN met betrekking tot de uitvoering van de strategie.
44. De EU zal alle staten blijven verzoeken de mensenrechten van alle personen die tot nationale of etnische, religieuze en taal**minderheden** behoren, te eerbiedigen, te beschermen en na te leven, ook in alle relevante fora. De EU zal hun recht om effectief deel te nemen aan het culturele, religieuze, sociale, economische en openbare leven bevorderen. De EU zal zich verzetten tegen alle vormen van aanzetten tot geweld en haat en tegen haatzaaiende uitlatingen, zowel online als offline, zonder af te doen aan het recht op vrijheid van mening en meningsuiting.

45. De EU zal zich blijven inzetten voor de **rechten van het kind** en daarbij prioriteit geven aan de bescherming van kinderen tegen alle vormen van geweld, ook in de digitale omgeving, aan de bevordering van universele toegang tot hoogwaardig, inclusief en veilig onderwijs en aan het terugdringen van kinderarmoede en ongelijkheid tussen kinderen. De EU zal bijzondere aandacht blijven besteden aan de bescherming van kinderen die door gewapende conflicten worden getroffen en in postconflictsituaties leven, door de coördinatie met VN-mechanismen te verbeteren, in overeenstemming met de richtsnoeren van de EU over kinderen en gewapende conflicten. De EU zal zich ervoor blijven inzetten alle vormen van discriminatie van kinderen uit te bannen.
46. De EU zal zich er tevens voor blijven inzetten dat **ouderen** hun mensenrechten volledig kunnen uitoefenen door ervoor te zorgen dat zij deelnemen aan alle aspecten van het leven, en zal leeftijdsdiscriminatie en alle vormen van geweld blijven aanpakken. De EU zal de lacunes in de bescherming aanpakken en de doeltreffende uitvoering van de internationale normen in dit verband bevorderen, en zal daarbij samenwerken met de betrokken VN-organen.
47. De EU bevestigt nogmaals haar krachtige inzet om alle economische, sociale en culturele rechten, waaronder het recht op onderwijs, voedsel, gezondheid, sociale zekerheid, adequate huisvesting en fatsoenlijk werk, te eerbiedigen, te beschermen en na te leven, en relevante initiatieven in dit verband te ondersteunen. Zij zal actief deelnemen aan besprekingen over de mensenrechteneconomie. Zij zal steun blijven verlenen voor universele toegang tot veilig, voldoende en betaalbaar drinkwater en tot dito sanitaire voorzieningen en hygiëne, met nadruk op het mensenrechtenaspect van deze kwesties. De EU zal culturele rechten en de bescherming van cultureel erfgoed blijven bevorderen.

48. De EU zal met het OHCHR en de VN-werkgroep **bedrijfsleven en mensenrechten** blijven samenwerken om de uitvoering van de leidende beginselen van de VN (UNGP's) inzake bedrijfsleven en mensenrechten wereldwijd te bevorderen. De EU-wetgeving inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en de bestrijding van dwangarbeid vormt een belangrijke basis voor een constructieve betrokkenheid van de EU bij de VN, onder andere met betrekking tot een op consensus gebaseerd juridisch bindend instrument inzake bedrijfsleven en mensenrechten. Om slachtoffers beter te beschermen en een wereldwijd gelijk speelveld tot stand te brengen, is het belangrijk te streven naar een brede, regio-overschrijdende consensus tussen de VN-lidstaten. De EU zal steun blijven verlenen aan de aanneming van nationale actieplannen in de lidstaten en partnerlanden, en zal aan een integraal EU-kader voor de uitvoering van de UNGP's werken. Zij zal ook constructief samenwerken in de VN-werkgroep voor de ontwikkeling van een internationaal regelgevingskader voor de activiteiten van particuliere militaire en beveiligingsondernemingen.
49. Gezien de gevolgen van **klimaatverandering**, biodiversiteitsverlies, aantasting van het milieu en vervuiling voor de uitoefening van de mensenrechten van de huidige en toekomstige generaties, zal de EU zich blijven inzetten om een op mensenrechten gebaseerde aanpak te bevorderen om de inspanningen op het gebied van klimaatmitigatie en -adaptatie op te voeren. De EU zal de staten, die in dit verband de verantwoordelijkheid dragen, herinneren aan hun verplichtingen en zich concentreren op de houders van rechten die het kwetsbaarst zijn voor de gevolgen van de drievoudige planetaire crisis. De EU zal de belangrijke rol van verdedigers van milieugerelateerde mensenrechten en mensenrechten van inheemse volken bevorderen en maatregelen om hen te beschermen, ondersteunen. De EU zal actief deelnemen aan besprekingen over het bevorderen van het mensenrecht op een schoon, gezond en duurzaam milieu, mede in het licht van het advies van het Internationaal Gerechtshof van juli 2025. Zij zal ervoor pleiten dat de doortastende en dringende maatregelen die in het kader van de groene transitie nodig zijn, rechtvaardig en inclusief zijn.

50. De EU zal de rechten van **inheemse volken**, zoals vastgelegd in de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken en in het internationaal mensenrechtenrecht, blijven bevorderen, en zal in dat verband actief deelnemen aan alle fora waar de rechten van inheemse volken worden besproken. De EU zal actief blijven deelnemen aan alle inspanningen om de volwaardige, effectieve en zinvolle deelname van vertegenwoordigers en instellingen van inheemse volken aan alle ter zake dienende vergaderingen van de Verenigde Naties over kwesties die hen aangaan, te vergroten. De EU zal benadrukken dat verdedigers van de mensenrechten van inheemse volken zeer belangrijk zijn, ook wat betreft grond, natuurlijke hulpbronnen en de bescherming van het milieu, de biodiversiteit en het klimaat, en dat moet worden gewaarborgd dat zij de mensenrechten kunnen bevorderen zonder angst voor represailles. De EU zal herinneren aan de bijzondere kwetsbaarheid van inheemse volken in de context van klimaatverandering. De EU zal ook de gelijke, volwaardige, effectieve en zinvolle deelname en het leiderschap van inheemse vrouwen bevorderen. De EU zal benadrukken dat het belangrijk is dat inheemse kinderen toegang krijgen tot onderwijs in hun eigen taal en cultuur.
51. De EU zal eraan herinneren dat het **recht op ontwikkeling** geworteld is in het universele, ondeelbare, onderling verweven, onderling afhankelijke en wederzijds versterkende karakter van alle mensenrechten, waarbij personen de centrale actoren, aanjagers en begunstigers van ontwikkeling zijn en staten de primaire verantwoordelijken zijn voor de eerbiediging, bescherming en naleving van alle mensenrechten overeenkomstig hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht inzake de mensenrechten. De EU zal herinneren aan haar voorbehoud bij het ontwerp van juridisch bindend instrument inzake het recht op ontwikkeling, of bij elke aanpak die de verplichtingen van staten op het gebied van de mensenrechten zou kunnen ondermijnen door het recht op ontwikkeling boven andere mensenrechten te plaatsen of dergelijke rechten aan staten toe te kennen. De EU herinnert staten, als primaire verantwoordelijken, er ook aan dat zij verplicht zijn om alle mensenrechten volledig te verwezenlijken. De EU zal zich blijven verzetten tegen overhaaste of onevenwichtige processen, blijven pleiten voor een transparante, inclusieve en op consensus gebaseerde aanpak, en blijven aandringen op de volledige afstemming op het internationaal recht inzake de mensenrechten. De EU zal zich in internationale fora constructief blijven inzetten voor zowel het proces als de inhoud, zonder vooruit te lopen op haar definitieve standpunt.

52. De EU zal de acties ter handhaving van het internationaal recht en ter bevordering en bescherming van de mensenrechten met betrekking tot alle **vluchtelingen, asielzoekers, intern ontheemden en migranten** blijven opvoeren, met name met betrekking tot het grondrecht om asiel aan te vragen en het beginsel van non-refoulement, en met bijzondere aandacht voor personen in een kwetsbare situatie. De EU zal blijven pleiten voor en uitvoering blijven geven aan een op mensenrechten gebaseerde aanpak van samenwerking op het gebied van migratie. De EU zal mogelijkheden blijven bieden voor legale migratietrajecten in overeenstemming met de nationale bevoegdheden. De EU zal alle staten verzoeken om **mensenhandel en migrantensmokkel** te voorkomen en bestrijden, onder meer in het kader van de wereldwijde alliantie tegen migrantensmokkel. De EU herhaalt dat zij vastbesloten is om irreguliere migratie aan te pakken en de instrumentalisering van migranten voor politieke doeleinden tegen te gaan, met volledige inachtneming van de mensenrechten en het internationaal recht. De EU zal geen enkel land toestaan haar waarden, waaronder het recht om asiel aan te vragen, te misbruiken.
53. De EU zal er bij alle staten op aandringen ervoor te zorgen dat hun **respons op terrorisme en georganiseerde criminaliteit**, met inbegrip van onderzoek en vervolging, volledig strookt met het internationaal recht, waarbij de rechten van slachtoffers centraal moeten staan. De bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme mag geen inbreuk vormen op het internationaal recht, met inbegrip van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht, en mag daartoe niet worden geïnstrumentaliseerd.
-